

Névtelenül beküldött közlemények tekintetbe nem vétetnek

KOLZVÁR

Egy ☐ cm. tér ára 4 kr. — Gyárosok
kereskedők és iparosok árkedvezmény
ben részesülnek. Bélyegilleték minden
hirdetés után 30 kr.
Nyilttér sora 20 kr.

Nagy és fontos kérdések ezek, a melyeket ama már korábban hangsúlyozott vezérelv szemmel tartása mellett óhajtunk előkészíteni és tárgyalni, hogy azok a vallásos békének és nyugalomnak nem megzavarására, hanem megőrzésére vezessenek s ép azért azzal a

kérésrel járunk a mélt. főrendek elé, hogy a kormányt úgy gazdasági, mint adminisztratív-nál és igazságügyi reformokra irányuló törekvéseiben, valamint az egyházpolitikai kérdések rendezésében is hathatós támogatásban s objektív bírálatában részesíteni méltóztassék.

A beszéd után felállt Zichy Nándor gróf s neheztelve említette fel, hogy a főrendháznak délután 1 órára összehívott ülése csak három órára kezdődhetett. Kifogásokat tett a miniszterelnök egyházpolitikai programja ellen és felhozta, hogy a koronát a polgári házasság iránt való hangulatról tévesen informálják.

Szapáry Géza gróf: Meg van győződve, hogy ez a ház támogatni fogja az ujminiszteriumot mindabban, a mi igazán szabadelvű, de arról is meg van győződve, hogy ha ez a kormány ismét lelkiismereti kényszer alatt üzi zandár segédlettel és erre nézve megvalom aggodalmait vannak, a mint üzött az előbbeni és a jelenlegi kultuszminiszter alatt, akkor ez a ház a szabadelvűségnek ezt a felfogását pártolni és támogatni fogja.

Esterházy Miklós Mór gróf: Magyarország hagyományos demokratikus közintézményeiben, Magyarország alkotmányában elég biztosítékot talál arra nézve, hogy ne kelljen olyan üres jelszavak után járni, a milyen a szabadelvűség és a melyek a közvéleményt helytelen irányba terelnek. A miniszterelnök által jegyzett egyházpolitikai intézkedésekre és javaslatokra nézve megjegyzi, hogy azokban nem fogja támogatni a kormányt, hanem megvonja támogatását a kormánytól.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök: Mindenek előtt Zichy Nándor kezdő szavaira reflektálva elhárítja magáról azt az insinuációt, hogy ő megvárakoztatta volna a főrendeket. Nem ő hívta össze a gyűlést, ez nem az ő hivatala, ő csak megvárta az elnököt, hívta össze az ülést oly órára, hogy a képviselőházból átjöhessen a kormány a főrendházba. Ezután kijelenti, hogy nem akar részletekben foglalkozni az előtte szövegekre és részleteire; nem pedig azért, mert azok részben olyanokat érintenek, melyek a törvényhozás házában elő nem hozott. A nélkül, hogy nézetét módosítani akarná, nem akar most csatolnia becsatolni. Csak arra kéri a főrendeket, hogy bírálatukat tartassák fenn akkorra, mikor konkrét javaslatok alapján lesz módjuk bírálatot mondani. Akkor vonják le a konzekvenciát, hogy a javaslatoknak csak az-e a hatásuk, hogy egyes kérdések idő előtti megoldását siettesse, vagy nincs-e más hatásuk is, t. i. hogy intézmények konzerváltságának. Nem is tartja célszerűnek, hogy e fölött vita keletkezzen. Nem is szólalt volna föl, ha Zichy Nándor gróf nem változtatna volna azzal, hogy a kormány a koronát nem való alapon informálta.

Méltóztassék meggyőződve lenni — így fejezi be szavait — hogy sohasem vállalkozom arra, hogy nem való alapon informáljak valakit és politikai életet jogosultság nem abban fogom keresni, hogy úgy tüntessék fel valamit, a mint az a viszonyoknak meg nem felel. Méltóztassék azonban azt is megengedni, hogy én nem az ő nézete szerint gondolkozzam és akkor informálok helyesen, ha a saját meggyőződésemnek megfelelőleg adom meg ez információit. Ezeket akartam kijelenteni. Egyébiránt azt hiszem, talán nagyméltóságának sem lehetett célja az, hogy egy előtte nem is ismert eljárásom fölött bírálati szerepet játszanak. (Helyeslés.)

Zichy Nándor gróf: Fölemlíti, hogy a miniszterelnök programja ebben a házban nem volt oly terjedelmes, mint a képviselőházban. Nem tette fel a miniszteriumról, hogy külön programjai legyen a főrendek számára. Minthogy pedig a képviselőházban végrehallgatta előadását, azért reflektált itt arra, a mit a miniszterelnök ott mondott.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök: Politikai reputációja érdekében határozottan tiltakozik az ellen, mintha neki különböző programja lennének. A mit a másik házban mondott, azt változatlanul fenntartja itt is és reflexióba csak azért nem becsatolja, mert nem tartja célszerűnek és helyén valónak, hogy ily általános elvi alapokon itt ma vita fejlődjen ki.

Vay Miklós báró elnök: Üdvözlí az új kormány tagjait és biztosítja, hogy minden oly törekvésükben, mely a trón, a haza javára és dicsőségére lesz irányozva, a főrendek részéről nemcsak a legnagyobb előzékenységet fogják találni, hanem, hogy a főrendek szent kötelességüknek fogják tartani, ebbeli tevékenységüket a legnagyobb mértékben előmozdítani. — (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Az ülés vége 3 óra 50 perccor.

A kormány a szabadelvű körben.

Budapest, nov. 22.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma, mint a szabadelvű-párt vezére pártja körében miniszteriumával együtt oly rendkívül lelkes óvációt részesült, az őszinte meggyőződésből fakadt támogatásnak minden oldalról oly férfias biztosítékait nyerte, hogy joggal mondhatni most már, hogy a párt vezérét a legnagyobb lelkesítéssel és egyetértéssel követve, képes is lesz ama nagy feladatok teljes keresztülvitelére, a melyeknek elérését Wekerle miniszterelnök czélul tűzött ki.

A kör nagymértékben majdnem teljes számban megjelent párttagok zsufoltság megtöltötték. Az elnöki helyet Podmanizky Frigyes báró foglalta el és a mikor fél 7 órakor jelt adott az értekezlet megnyitására, Wekerle miniszterelnök lépett az emelvényre, percekig tartó éljenzéssel és tapsal udvozólva. Az elnök kijelenti, hogy a mai értekezlet tárgya a szabadelvű-párt kebeléből alakult új kormány benun-

tatása, (Hosszantartó élénk éljenzés.) A pártvezér ur szót kér. (Lelekes éljenzés.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: T. értekezlet! (Halljuk! Halljuk!) Midőn az e párt kebeléből alakult kormány tagjai először jelennek meg a t. értekezlet előtt, engedjék meg, hogy úgy a magam, mint miniszter-társaim nevében szívóbb üdvözlőjem e pártnak minden tagját. (Éljenzés.) Nem lehet feladatunk, t. értekezlet, hogy itt annak a programnak ismételése bocsátkozzam, melyet csak ma délelőtt volt szerencsém a kormány nevében a képviselőházban bővebben kifejezni. (Helyeslés.) Nem lehet feladatunk azért, mert ezen program egyes pontjai és részletei jobbra olyanok, melyeket a miniszterium tagjai bővebben kifejtettek, illusztráltak és indokoltak korábbi alkalmakkor. (Igaz! Ugy van!) Nem lehet feladatunk azért, mert azok az eszmék, melyeket abban a programban hirdettünk, itt ebben a pártban nyerték eredetüket. (Igaz! Ugy van!) Ez a párt vetette föl, fejlesztette és érlelte azokat az eszméket annyira, hogy azokat mi átültethetjük a politikai élet gyakorlat-mezéjére; s ép ez a tudat szolgáltatott nekem, a ki a szabadelvűpártnak közkeletű szerény munkása voltam, az is kíváncsi maradt, bizalmat és erőt a küzdelemre akkor, midőn a körbéli vélemények úgy hozták magukkal, hogy első sorba kell közölnöm.

Ez szolgálat nekem reményt arra, hogy a mi küzdelmünk éppen meddő kísérlet lesz, hanem, hogy ezt a küzdelmet eredmény, siker fogja koronázni. Hiszen a kölcsönös bizalom a politikai életben nem azon alapszik, hogy itt nem a sympathiára, nem a személyes érzelmekre, hanem az elvekre alapított egysületről van szó. Ezeknek az elveknek összekötő ereje erősebb és maradandóbb minden személyes sympathiánál és érzelmenél. (Élénk helyeslés.) Önök tisztán adták kezembe azt a zászlót, melyre ezek az elvek vannak felírva. Uraim én igyekeznék fogok azokat a gyakorlati politika terén megvalósítani. (Élénk helyeslés.) Ha pedig megvalósítani nem tudnók, le fogjuk tenni a zászlót tisztán önök kezébe vissza. (Tetszés.) Éppen azért t. értekezlet, mert tisztá elvi alapon egyetülünk, tisztá elvi kötelek alapján kívánjuk összetartani ezt a pártot és kívánjuk politikai működésünket megkezdni és sikerre vezetni, éppen azért sulyt kívánunk helyezni ezen elvek tisztaságára, határozottságára és minden homályba burkolástól ment tisztá odaállítására. (Hosszantartó élénk helyeslés és éljenzés.)

Engedjék meg tehát, hogy először is azon kérelemmel járjak önök elé, hogy ezen elvi alapon összetartani, de ne csak összetartani, hanem kitartani is méltóztassanak. — (Élénk éljenzés.) Nemcsak magam, de a kormány minden tagja különös sulyt helyez a pártélet erősítésére, az összetartozandóság szilárdítására. Különös sulyt fogunk helyezni a párttagokkal való közlekedésre. (Zajos helyeslés és éljenzés.) Nem csak azért, t. uraim, hogy összekapcsoljuk ezt a pártot, hanem azért is, mert meggyőződésünk, hogy a parlamentáris kormány-férfinak jogkörei a parlamentáris pártokban és ezáltal a népben kell, hogy legyenek. (Élénk helyeslés és tetszés.) Parlamentáris kormány-nak a férfai nem lehetnek oly eszmék képviselői, melyeket másokra kell oktroálni, hanem a pártok által hirdett eszmék kell, hogy a gyakorlatban érvényesüljenek. (Hosszantartó élénk tetszés, helyeslés, éljenzés és taps.) Ez a mi álláspontunk, t. uraim s a párttal való közvetlen érintkezés alkalmával is ezen magasabb elvi álláspont adja meg nekünk a morális politikai motívumot. (Élénk helyeslés.) Mielőtt befejezném felszólalásomat, t. értekezlet, legyen szabad még a magam és miniszter-társaim nevében azonnal kérelemmel járnom a t. párt-hoz, hogy bizodalma, őszinte támogatását, minket megajándékozzon sziveskedjék. (Felkiáltások: Meglesz! Élénk éljenzés.) Nem oly pártot óhajtok mi, nem oly pártot kívánunk mi politikai működésünkben támogatást, a melynél elmúlhatnak az eszmék körüli küzdelmek, a melynél a véleménynyilvánítás szabadsága homályba van burkolva: mi, t. uraim, nem ideiglenes próbálkozásra, hanem csak az alkotmányosság minden kellékeinek megfelelő kormány-működésre tudunk vállalkozni. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

És éppen azért, a mennyire kérjük az összetartást, a mennyire kérjük, hogy minden személyes tekintet és ellenszenvet félretéve elvi alapon egyesüljenek, úgy másrészt is kérjük, hogy az a támogatás, az az összetartás csak addig terjedjen, a mig valóban meg vannak az elvi kötelek és azért azokat, a kik bármely indokból nem támogathatnak, megkérjük és elvárjuk tőlük azt a politikai kötelességet, hogy nem immel-ámmal fogják támogatni az elvi álláspontot, (Élénk helyeslés.) hanem politikai véleményük nyílt bevallása mellett meg fogják tőlünk támogatásukat vonni. (Élénk helyeslés.) Ilyen értelemben számítunk mi ezen pártunk támogatására. (Élénk éljenzés.) Legyenek meggyőződve, hogy politikai egyéniségeinknek őszintesége, határozottsága és tisztasága által minden tekintetben igyekeznünk fogunk ezt a bi-

zodalmat kormányzati működésünkben megérdemlenni. (Szűnni nem akaró meg-megújuló lelkes éljenzés és taps.)

Péchy Tamás örömet fejezi ki a fölötte, hogy a kormányelnök ezen a hangon szól a párt-hoz. A pártnak, ha méltónak akarja magát bizonyítani hivatásához, mindenkor nyíltan ki kell fejeznie véleményét és meggyőződését s nem szabad vonszoltatni engedni magát oly szavazásokhoz, a melyekért aztán pirulnia kell. (Élénk helyeslés.)

Elnök általános helyeslés közt jelenti ki, hogy a párt mindazokat, a miket a kormányelnök és pártvezér mondott, a legnagyobb lelkesedéssel magáévá teszi. Felemlíti ezután hogy a ház legközelebbi ülésének napirendjén lesz az indemnity törvényjavaslat, a melyazonban bizalmi kérdést képezvén, a párt kebelében nem szokta tanácskozás tárgyát képezni. (Élénk helyeslés.)

Hegedűs Sándor, mint az indemnity törvényjavaslat előadója, motiválni akarta azt, de e motiválás eleink azon egyértelmű nyilatkozattal szemben, hogy a párt a bizalomalapján állva, a javaslat tárgyalásába nem bocsátkozik. Legyen meggyőződve arról a miniszterelnök, hogy midőn látjuk, hogy nemcsak miniszterekkel, de kabinettel állunk szemben, a mely teljes elhatározottsággal tűzte ki a reform zászlóját, bizalmunk folyvást növekedni fog és a párt lelkesedése erőt fog kölcsönözni a kormány-nak is a küzdelemre. A mit a miniszterelnök mondott, hogy személyes rokonszenvek által ne vezettecsük magunkat, azt vallja a párt is. A bizalom, melyre a miniszterelnök felhívott, s melyekre, hogy érdemes, ma is bebizonyította, meg fogja találni visszhangját e pártban, melynek odaadó támogatására bizton számíthat. (Általános helyeslés.)

Csernátorny Lajos megemlékezik bizonyos ellenzéki nyilatkozatokról, melyek minden áron el akarják hitetni a világgal, hogy itt bizonyos kiki, mondjuk Tiszá-kiki létezik. Szólok mit sem tud erről. De látja, hogy az illetőknek szükségük van arra, hogy e hit meg legyen, mert azt hiszik, hogy ez legjobb módja a konkolyhintésnek egy a pártban, mint az egyes miniszterek közt. A párt ne hagyja magát egyes koholmányok által megzavartatni. (Élénk helyeslés.) A mi a párt lanyhasága miatt bizonyos körökben hangzottatott vádat illeti, arra, nézve megjegyzi szöveg, hogy arra, miként a párt eleveenségtől nagyobb mértékben dokumetálhassa, kell, hogy megadassék a kormány részéről is az impulzus. A nagy kérdésnek támogatassák egymást a kormány tagjai is és ettől a párt is kedvet fog kapni. Szólok külön teljes mértékben csatlakozni a Hegedűs által mondottakhoz. (Élénk helyeslés.)

Tibád Antal úgy értekte az előtte szólók által mondottakat, hogy összetartásra akarják felhívni a pártot a reá váró nagy feladatokkal szemben. Egyetért erre nézve velök s teljes bizalommal viseltetik a párt vezére Wekerle iránt. (Élénk helyeslés.) Az összetartás meg lesz a legfőbb nagy czéljuk elérésének útja, de csak egy feltétel alatt, az a feltétel, az, hogy legyen a párt minden tagjának bizalma közvetlenül a párt vezére iránt. (Élénk helyeslés.)

Tiszá Kálmán nem szándékozott felszólalni, de miután említés történt az ugynevezett Tiszá-klikkről, röviden mégis tesz pár megjegyzést. Bátran felhi mindenkit, mondja meg, hogy szóló, mióta a miniszterelnökséget letette, tett-e bármilyen mást, mint közlegényi kötelességet. (Általános helyeslés.) Még most is, midőn fontos kérdésekben egyideig bányakodtak a hullámok, azon volt, hogy lecsendesítse a hullámokat. Mióta a miniszterelnökségtől megvált, soha nem kívánt egyéb lenni, mint közlegény. Most is az akar maradni s mint közlegény nem fog előtérbe tolatkodni, de a haza vezére állítja, mindenkor ott lesz. (Hosszantartó élénk helyeslés.)

Csáky Albin gr. miniszter megjegyzi, hogy a mai értekezlet rendeltetése majdnem kizárta azt, hogy reszort miniszter is szót kérhessen s ha mégis felszólal, azért teszi ezt, mert az egyházpolitikai kérdések, a melyek főrészt képezik a kormány programjának, igen közérdeklő kérdékek. Nem bocsátkozik az előzmények részletezésébe, de a történetek után politikai élete legszebb napjának mondja a mai napot, midőn látja, hogy az elvi alapon az egész párt tömörül s látja a frisse szellemet, mely a pártot átlengi. Lehetetlen, hogy a párt ne tudja diadalhoz juttatni azt, a mit ezen elvekben kifejezett. (Általános élénk helyeslés.)

Elnök erre ismételtén kijelenti, hogy a párt egyhangulag lelkesedéssel csatlakozik a kormány programjához.

A párt elhatározta, hogy az indemnityról és a Vaskapu csatorna mélyítéséről szóló törvényjavaslatokat elfogadja.

Ezzel az értekezlet véget ért.

A Panama-botrány.

Távirataink között már jelentettük, hogy Lesses Ferdinand, Lesses Károly Eiffl, Fonane és báró Reinach igazgató-társaságokak máj november 24-ére idézték meg a felebbválti törvényszék elé. Alig, hogy erről a párisi közönség a lapokból értesült, futótűzként terjedt el a szenzációs hír, hogy a megidézettek egyike, Reinach Jacques báró agyvelőhűdés következtében hirtelen meghalt. A közönség azonban nem akarja elbírni, hogy Reinach báró természetes halállal halt meg, noha e nagymértékű kedélyizgatottság ily koros férfúnál könnyen vezethetett hirtelen halálra. Reinach kimulását öngyilkosságra hajlandó visszavezetni a közvélemény, sőt a Cocarde című, botránybajbázó lap épenességét azt sejteti, hogy Reinach báró úgy tették el láb alól azok, kiknek okuk volt félni valamásától. Egy mai párisi távirat ugyanis a következőket jelenti:

Ama hivatalos megállapítással szemben, hogy Reinach báró halála agyhűdés következtében állott be, el van terjedve az a hír, hogy

öngyilkos lett. Ducret, a Cocarde igazgatója, mely lap először hozta a Floquet ellen irányuló támadásokat, annyira megy, hogy egy interviu-ban czélzást tesz annak lehetőségére, miszerint Reinach merénylet áldozata lett, minthogy 192 parlamenti férfiü becselete függött attól hogy, Reinach hallgatasson.

Egy szóval, a Panama-társaság ügyéből egy óriási politikai botrány nővi ki magat, melyet a köztársasági párt és vezérférfiak ellenségei érthető okokból iparkodnak szítani. Floquet kamara elnök fölháborodva és meggyőződten utasította ugyan vissza az ellene emelt rágalmat a kamara legutóbbi ülésében. Most fölhárog azonban már a vád — a „Libre Parole” hangoztatja — hogy Freycinet, volt miniszterelnök is 200,000 frankot kapott a Panama-társaságtól. És nincs kizárva, hogy holnap más kiváló államférfiak nevét nem fogja-e így pellengérré állítani a pártgyűlés.

Rendkívül elszomorító, hogy Franciaországban két olyan nagysága, mint Lesses Ferdinand és Eiffl, fenytő ügyben kerül a bíróság elé és hogy kiváló államférfiak, volt miniszterek és képviselők, megvásárlással, hallgatási és megvesztegetési díjak elfogadásával gyanúsítottak.

Minő bonyodalmakra és fondorlatokra fog vezetni a Panama-ügy, egyelőre teljesen beláthatatlan. Annyi bizonyos, hogy a részvénytökeket minősíthetetlen módon lettek elharácsolva a társaság vezetői által. A mint most kiderült, a Panama csatorna-vállalat effektív 1300 millió frank öszeget nyelt el. Ebből az öszegebből a csatorna-készítése tényleg csak 702 millió frank adatott ki. 271 millió frank a részvényeseknek és egyéb érdekelteknek fizetett ki interkaláris kamatokként, 327 millió frank pedig másóhá párolgott el.

Hová lett ez a rengeteg öszege? Az igazgatótanács azt mondja, hogy csupán az elő-munkálatok kerültek 175 millió frankba; 64 milliót az engedélyezés, 88 millió frankot pedig a kibocsátási költségek nyeltek el. Összesen ez csakugyan 327 millió. Am ép a vizsgálat van hivata kideríteni, minő kiadások drágították meg oly hihetetlenül az előmunkálati, engedélyezési és kibocsátási költségeket.

Ugy látszik csakugyan, hogy a Panama-társaság, melynek az ismételt kibocsátások miatt szüksége volt a közép és a kis tőke bizalmára, mindenki, a ki kérékedhetett némi befolyással, fejős tehénnek tekintette. Már is beszéltek, hogy a Panama-sorsjegyek érdekében csinált hírlapi propaganda nem kevesebb mint 42 millió frankba került, holott e sorsjegyek kibocsátása tudvalevőleg nem sikerült a társaságnak. Irja továbbá, hogy egy nagy lap munkatársai, ki egy a társaság érdekében kedvezően kizinezett parlamenti tudósítást közölt, 50,000 frankkal lett honorálva. Emelitenek továbbá egy republikánus lapot, melynek élén egy szenátor áll, s a mely pár év alatt 1.7 millió frankjába került a társaságnak.

A botrány még csak ezután fog magas hullámokat felvetni, minthogy a Panama-ügy interpelláció alakjában már legközelebb a kamara elé kerül. Több lap híre szerint — mint egy párisi távirat jelenti — a miniszterium tegnap titkos gyűlést tartott, melyben elhatározták, hogy Ricard igazságügyminiszter, a kamara legközelebbi ülésében, a Panama-társaság igazgató-tanácsa ellen elrendelt büntényítő eljárás ügyében nyilatkozzék. E határozatot akként értelmezik, hogy a miniszterium a felelőseket teljesen Ricardra akarja áthárítani. — Politikai körökben valószínűnek tartják azt is, hogy a kamara vizagló bizottságot fog kiküldeni, melyet a kormány — hír szerint — nem fog ellenezni.

A német trónbeszéd.

Berlin, nov. 22.

A birodalmi gyűlést a császár ma a következő trónbeszéddel nyitotta meg:

Tisztelt urak! Tanácskozáisak kezdetén egyuttal magas szövetségeseim nevében is üdvözlöm önöket. A legutóbbi ülésünk óta lefolyt időre való visszapiantás nem kedvezőtlen — ha nem is minden tekintetben öröndetes — képet nyújt. A gazdasági élet terén jogos várakozások sok részben nem teljesültek. A hazai munka termékeinek fogyasztása, terjedelmében és jövedelmességében nem minden tekintetben állott azon a fokon, mely gazdasági érdekeinknek megfelel. E mellett a birodalom egyes részeiben fellépett, most azonban, hálá az erélyes védekezésnek, elenyészettnek tekintetű járvány a belforgalmat tetemesen korlátozta és első tengeri kereskedelmi városunk jólétén sajnálatos sebeket ütött, melyek a nemzet ószinte részvételére találnak. Tekintettel azonban az általában áldásos t r mésre és a szövetséges kormányoknak azon eddigi sikerrel koronázott fáradozásaira, hogy a német munkának új és könnyített fogyasztási utakat teremten: reményem, hogy a gazdasági tevékenység erőteljesebb fellendülést el fogjuk érni, a mennyiben a béke, melynek ápolása nem és magas szövetségeseimnek szívünkön fekszik, megóvatik. Azon barátságos viszony mellett, melyben az öszees hatalmakkal állunk és azon tudatban, hogy a közös czélla való törekvés közben a jövőben és velünk szövetséges államok elismerése méltó és hathatós támogatásában részesülünk. — szabad reménylenem, hogy Németország azon békés törekvése, hogy ideális és gazdasági érdekeit fejlessze, nem fog megzavartatni. — Mindamellett a többi európai államok, haderejének fejlesztése komoly, sőt parancsoló kötelességünknek teszi, hogy a magunk részéről is a birodalom védekezőképességének tovább fejlesztésével szemben csak az általános védekezőképesség kipróbált elvének keresztülvitelével állhatunk meg, hogy hadseregünk azon tulajdonságai, melyeken ereje s dicsősége nyugszik, Németországnak biztosítást fogják a hatalmak közt eddig elfoglalt tekintélyt állást. E meggyőződéstől egyértelműleg áthatva, a

szövetséges kormányok ajánlják önöknek egy törvényjavaslat elfogadását, mely a hadsereg béke létszámának erejét újlag szabályozza, egyuttal lehetővé teszi haderőnk teljes kihatását. A szövetséges kormányok a mellett tudatában vannak az áldozat nagyságának, melyet a nemzet hoz, de n-m velem együtt bízom abban, hogy az áldozat szükségessége mind inkább elismertetik és a nép hazafias érzete lesz lez ama terheket elvállalni, melyeket a haza becselete és biztonsága érdekében kell viselni. Ama törekvésben, hogy e terhek lehetőleg könnyíttessenek, a szolgálati kötelezettség a hadseregben katonailag megengedhetőnek e ismert határig korlátoztatik.

E mellett az ifjabb erőknél a hadiszolgálat számára való további kiképzése és alkalmazhatósága által nemcsak a szolgálati kötelezettség helyesítésében érezhető egyenlőtlenséget hanem ama gazdasági és katonai hátrányt is csökkentetik, melyet időse korszakosoknak a szolgálatra való bevonása magával hoz. Egyuttal ezen korosztályok oly kíméletben fognak részesülni, melyet a mostani intézmények mellett nem élveznek. Hogy az egyes szövetséges államok háztartásai a hadsereg erőbítésének céljaira szükséges eszközök előteremtésével ne terheltessenek, az a szándék, hogy ez eszközök új birodalmi bevételi források nyitása után szerzetessenek meg.

Ennélfogva jelenleg oly törvényjavaslatok vannak határozathozatal végett a szövetségtanács előtt, melyek a sör, a szesz és bizonyos tözsedülgyletek további megadóztatására irányulnak. Daczára az épen nem jelentéktelen, bár általában a megállapított terv keretében mozgó, vagy jogszerű kötelességeknek alapuló több kiadásoknak, a melyeket a birodalmi költségvetési előírnyzat a jövő évre nézve tartalmaz, a szövetséges államok az öket illető áttalványozásokban föls fedezetet fognak nyerni a birodalomtól a mindnyájukra közös közös matrikuláris járulékokra. Tekintettel azon igényekre, melyeket a hadi intézmények fejlesztésére célzó javaslat s az azzal kapcsolatos adótörvényjavaslatok az önk munkaejereje nézve támasztanak, a költségvetésben kívül csak oly javaslatok fognak határozathozatal végett önk elől terjesztetni, melyeknek elintézése különösen sürős.

Uraim! Midőn felhívom önöket, hogy működésüket megkezdjék, tudom, nem szükséges önöket külön felszólítani arra, hogy tanácskozáisakit hazafias szellem hassa át. A nemzet szilárd akaratát, hogy atyái öröket megörvja, a békét biztosítsa és szeretet hazájának megtartása legdrágább kincseit, ez — és ebben bízom — egyértelmű megállapodásból fog vezetni a követendő út felét, melyet én és szövetségeseim önöknek kijelöltünk. Ha ez megtörténik, egy a birodalom, bízva abban, hogy az eszközök meg vannak és saját erejében, aggodalom nélkül fog a jövő elé tekinthetni.

A császár által felolvasott trónbeszéd megemlékezik a kedvezőtlen gazdasági helyzetről de rámutat egyuttal a kitűnő termésre s a kormány azon eredményes törekvéseire, hogy a német munkának új piacokat szerezzen. A nemzetközi viszonyok mindenfelől barátságosak lévén, a szövetséges államok támogatásának tudatában szabad reményleni, hogy Németország békés törekvéseiben nem fog megzavartatni. Mindazonáltal a többi államok haderejének fejlesztése parancsolólag követeli a védelmi erő minden irányban való tovább fejlesztését, a mire nézve szükséges az általános hadkötelezettség kipróbált elvének további alkalmazása. E tárgyban előterjesztést történt a békeletszámam másamű, az általános haderőt teljesen kihatásoló szervezése iránt. A kormány élénk tudatában van a hozandó áldozatok nagyságának. A szövetséges államok az épen nem jelentéktelen többletkiadások daczára az áttalványozásokban bőséges fedezetet fognak nyerni a matrikuláris kiadásokban.

A felek-fogarasi vasut.

A felek-fogarasi vasut műtanrendőri bejárása Szeben- és Fogarasmegye közönségének rendkívüli érdeklődése mellett vasárnap történt meg. A kormány Gyöngyössi és Csatóry miniszteri osztálytanácsosok képviselték, a kolozsvári ügyelvezetés részéről Eszaki főfelügyelő, Kokovszky felügyelő vállalat részéről pedig Mandel Pál országgyűlési képviselő, Quitten, Hoffmann és Ghetto vállalkozók voltak jelen. A vasut Erdély legszebb részét hasítja, hegyektől övezett katlanban halad végig, melyen átkanyarodik az Ölt vize.

Nagy akadályokkal kellett megküzdnie a vállalatnak, különösen ott, ahol hidakat épített. A megnyitó ünnepségek politikai jelentőséget adott Bauszern főispán beszéde, melylyel, mikor a vonat Vist állomásra érkezett, Gyöngyösi üdvözlölte; annál jelentősebb beszéd volt ez, mert szó volt arról, hogy a románok tüntetést rendeznek Bauszern ellen.

Kiemelendő a Bauszern beszédéből a következők rész:

De egyet én részemről már ma biztosan várak a megnyitandó vasutól és ez az egy az, hogy Fogaras vármegye az országos vasuti hálózatba való bevonása és különösen Magyarország szívéhez, Budapest fő- és szekvárosához való közlése elő fogja mozdítani a magyar állam-ésme és a magyar nemzeti érdekek a vármegyében való érvényesítését és szilárdítását. Ezt pedig én főispáni működésem legelső és legfőbb céljának tekintem és éppen azért én magam legnagyobb hálával tartozom egyfelől a magas kormány-nak a megnyitandó vasut kiépítésénél tanusított erélyes támogatásáért, másfelől mind azon uraknak, a kik e művet kezdeményezték és létesítették.

Szavait a haza és a király életével fejezte be a szónok, melyet a románokkal és szászokkal zsufolt pályaudvaron lelkesítőn viszonoztak. — Gyöngyösi osztálytanácsos szintén hazafias hangon tartott, beszédében válaszolt mire a vonat tovább indult.

Az egész ut mentén a lakosság nagy lelkesedéssel fogadta az új vasutat s a kormány megbízottja nyomban átadta a forgalomnak. Este banket volt.

HIREK.

Kolozsvár, nov. 23.

A szintársulat tisztelgése. A szintársulat hét tagu küldöttsége tisztelgett tegnap délután azon urhölgyeknél és uraknál, kiknek a színészeti jubileum rendezése körül a legkiválóbb szerepek volt. A küldöttség tagjai voltak: Ditrói Mór igazgató vezetése alatt: E. Kovács Gyula, Megyeri Dezső, Gál Gyula, Ráthonyi Ákos, Haday Sándor, Szeremi Zoltán. A tisztelgők elsőbbség Béli Ákosné grófnő, azután Horváth Ödöné bárónő, Béli Ákos gróf elnököt és Gyarmathy Miklós alelnököt keresték föl. Ditrói Mór igazgató mindenki tisztelgésénél melegséggel beszédekben fejezte ki a szintársulat mely köszönetét azon áldozatokért és buzgó fáradozásért, melyekkel a nevezett urhölgyek és urak a jubileum fényes sikerét létrehozni segítették.

A dalkör estélye. A kolozsvári dalkör, mint említettük, december 3-án a redoute termeiben jótékonyul zárkórú, tánczszal egybekötött dalestélyt rendez. A rendező bizottság a következő tagokból áll: Dr. Finály Henrik, tiszteletbeli elnök. Bíró Béla, elnök. Hory Béla, Kiss Sándor, dr. Koch Ferenc, J. elnök. Dr. Gergely Albert, titkár. Korb János, pénztáros. Orbán Lajos, jegyző. Antal József, dr. Bardócz Gyula, Bede Jób, dr. Bogdán Péter, Botár Béla, Csizsár Károly, Csiki Manó, Csizsár Gyula, Czetz Dénes, dr. Deési Pál, Dombi József, Ditrói Mór, Dörgő Gábor, Farkas Sándor, dr. Franz Alajos, Fekete Béla, Finály Gábor, Fogarascser K., Girsik Gyula, Geml István, dr. Hantz Mihály, Hadházy S. Horváth K., Jarmy József, Kerekes István, Kiss Dániel, D. Kornéli Dénes, Losonczy János, dr. Lőte József, Lőb Antal, Mentovich Gy. Oberschall Pál, Odor Béla, Parádi Ferenc, ifj. Propper Ferenc, Ranezsek Béla, Schira Andre, Sikorsky Zs., Szabó András, Szegedy Gyula, Szilágyi Ferenc, Szöllösy Ernő, Toczaer Ödön, Wellmann Samu, Weisel Ernő, Zayzon Ferenc, Jeyek a meghívó elmutatása mellett válthatók Horatsik J. főtéri üzletében és este a pénztárnál. Belépti díj személyenként 1 frt. Abk és karatjegy 1 frt. — Pártoló tagsági díj egy évre 4 frt, mely felvételekét fizetendő. Feljuttatások — Az estély pontban 8 órakor kezdődik.

Adomány az Emkének. Rózs a Géza ur, az első magyar általános biztosító társaság kolozsvári főgynökségének titkára, mint sakértő három frt tiszteletdíjban részesülve, az összeget szerkesztőségünknek az Emke javára tette le. Rendeltetési helyére juttattuk.

Az egyetemi kör matinéjára. A rendező bizottság és közreműködők részéről szorgalmasan folynak az előkészületek. A program összeállítására kiváló gondot fordítanak, úgy hogy a vasárnapi matiné minden tekintetben élvezetes mulatság lesz. Közreműködők a matinéen többek között Márk Nina kisasasszony zongorajátékkal, Sipos Etelka kisasasszony énekkel, Maróthy Margit kisasasszony szavalattal. Márk Nina kisasasszony a kolozsvári hangverseny terméből igea előnyösen ismeretes és jelentékeny részét fogja képezni a közönségnek az, mely az ő szép zongorajátékát meghallgatni megy a matinére. Sipos Etelka és Maróthy Margit színházunk két gyorsan a közönség kedvencévé vált tagjai is élénk érdeket kölcsönöznek közreműködésük által a koncertnek. Az egyetemi ifjak több mint harmincz tagból álló zenekara az alkalommal fog először nyilvánosan szerepelni. Alapos kitátás van rá, hogy a közönség a vasárnapi matiné alkalomból zsufolási fogja megtölteni a redout nagytérmet.

Száz frt az ereklje muzeumnak. Groedl Ármán márm.-szigeti nagybirtokos 100 frtot küldött az ereklje muzeumnak az alábbi szép levél kíséretében: „Az 1848—49. orsz. ereklje-muzeum nagytelkinteti igazgatóságának Kolozsvárt. Vn szerencsés az orsz. ereklje-muzeum céljaira mellékeltem 100 frtot át-küldeni, azon kíváratomnak adva egyezersmind kifejezést, vajha a kitűzött célznak szentelt fáradozásait a legteljesebb siker koronázza. Kitűnő tisztelettel Márm.-Sziget, 1892. november 19. Groedl Ármán s. k. A pénz a muzeum főpénztárosa: Hory Béla kezébe juttatta a muzeum igazgatósága.

A királyné nevenapja Dicső-Szt-Mártonban. Igen szép és megható módon ünnepelte meg a dicsőszentmártoni állami polg. leányiskola november hó 19-ét, Erzsébet magyar királyné névnapját. Dél előtt 9 órakor gyűjtek kezdett az ünnepi közönség. Az állami leányiskola nagyterme az alkalomra a királyné arcképével feldisítve várta a leányöndökeket és ünneplő közönséget. Dél előtt pont 10 órakor vette kezdetét az ünnepes a polg. leányiskola öndökeinek szép összhangzatos alkalmi énekével. Ezt követte Gyöngyössy, Pözl Adolfin, polg. leányiskolai tanítónő a leányöndökekhez intézett szép beszéde. A megjelzett beszéd után elszavalt a Pekri Adél, Aranyk „Rendületlenül” című költeményét egészen, egészen; s végre a polg. leányiskola öndökeinek Gyöngyössy, Pözl Adolfin vezetése alatti éneke és igazgatónak zárószavai az ünnepes egy kedves nap emlékével véget ért.

A kolera Budapesten. Tegnap éjjeltől ma délig három kolerabetegség fordult elő, ellenben halálozás egy sem történt. November hó 20-ikán éjjeli 12 órától 11 novemb-r hó 21-ikének éjjeli 12 órájáig 6 megbetegedés és

4 halálozás fordult elő; meggyógyult 7 beteg. Az előző 24 órai időszakrahoz képest tehát a megbetegedések száma kétször kevesebbet, míg a halálozásoké egygyel emelkedett.

Az osztrák delegáció budapesti háza. Az osztrák képviselőházi budget-bizottság ülésében élénkebb vitát keltett az a tétel, mely az osztrák delegációnak Budapesten építendő házára vonatkozik. A német nemzetiek, képviselőjük Bareuther utján kijelentették, hogy nem látják be, minek költségek annyi pénzt egy budapesti házra, mikor a delegáció ugyis csak 3—4 héti időz Budapesten. Épügy lehetne számukra helyet kijelölni az új magyar ország-házban. Ha a magyaroknak véletlenül nem volna Bécsben házuk, a birodalmi tanács bizonyára bocsátana rendelkezésükre helyiséget. Az ifjú csehek kiemelték, hogy tulajdonképp a magyaroknak is hozzá kellene járulniok a költségekhez; egyébiránt a tétel 19 szavazattal 5 ellenében elfogadták. Ellene szavazott a 3 ifjú cseh és a 2 német-nemzeti párti.

A zsiros hivatal. Mégis akad hát nagy Magyarországon ember, a kinek nem kell zsiros hivatal. Ez a ritka ember Klier Bertalan hajdu-böszörményi tanító, a kit az ottani római katolikus iskolában alkalmaztak 300 forint fizetéssel. Ezenfelül még egy szobáskát is adott neki, a melyben lakjék. A szegény tanító csakhamar arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy ebből a fizetésből megélni nem lehet és arra kérte az ottani plébánost, hogy emeltesse fel a fizetését, mert különben ott-hagyja. Erre a plébános kegyesen azt felelte Kliernek, hogy reggelizni valójá legyen, ő maga ad neki hat kilogramm szalonát, de — ke nyeret nem ígért hozzá. Ezt a zsiros hivatalt hagyta ott a hajduböszörményi tanító.

Egyházi konfliktus tört ki Dessewffy Sándor csanádi püspök és a vingaai katolikusok közt, a kiknek tulnyomó része bevándorolt katolikus bolgár. A vingaai plébániai teendőket ugyanis annak előtte 134 évig Ferencz-rendi szerzetesek látták s ez állapotban csak tíz évvel ez előtt állott be változás, a midőn Bónnáz püspök a vingaai határozat kérésére Kikindai Miklós személyében világi papot rendelt ki plébánosul. Ez a plébános azonban, előhaladott koránál fogva tavaly nyugalomba vonult, a vingaai pedig, kik időközben fényes templomot építettek, megint vissza kívánták a Ferencz-rendi barátokat, de a püspök ebbeli kérésüket elutasította. Polymodtak a kultuszminiszterhez, de onnan ismét csak a püspökhöz került kérvényük érdemleges elintézés végett. Dessewffy püspök ezután teljelmessé végezteben újabb a leghatározottabban kijelentette, hogy a Ferencz-rendi szerzetesek meghívásához semmi körülmények közt hozzá nem járul és pedig nem mintha ezen rend vagy annak tagjai ellen legkisebb kifogása volna, hanem csupán azért, mert az utóbbi tíz évig tartott állapot ellen soha semminő panasz fel nem merült, tehát nincs is ok rá, hogy ezt a plébániát az egyházmegyei papságtól elvonják. A püspök ezt az elhatározását visszavonhatatlannak jelzi és hangsúlyozza, hogy azt csak ő felsége parancsára másíthatja meg. A tingaiak az ügyet a kormányhoz feleltették.

Fegyverháza itélt tábornok. Varsóból jelentik, hogy Riesenkauf tábornokot, a ki tudvalevőleg szeptember hóban tetleg bántalmazta Svistenov hadtestparancsnokot és főhadsegédet, a haditörvényszék 5 évi fegyverháza, rangjának, rendjelenek és összes jogainak elvesztésére ítélte. A fegyverházbüntetési kiáltása után Szibériába küldik. Ellenfelet, a ki Riesenkaufot a szóban levő alkalmakkal megsebezte, nem vonták felelősségre.

Gyilkos pap. Rómából táviratozzák, hogy egy Blasel nevű német áldozó pap a szőlőjében rövid szóvita után lelőtte vinczellérét és annak sógorát és mikor elakarták fogni, önmagát is fűbe lőtte.

Lázongó orvosöndökek. Párisban a városvezetés nagy ribilliót csinált tegnap négy száz orvosöndökkel. Semmiáron sem akartak megtrújni, hogy az ott megtartandó segéd-orvosi vizsgálatoknál Strauss közsegi tanácsosa a város küldötté, jelen legyen. Az orvosöndökek elkeseredésének az volt az oka, hogy Strauss fegyelmi uton elbocsátotta a városi kórházban alkalmazott dr. Salamon segédorvost a ki egy kórházi szemle folyamán udvariattalul viselte magát irányában. Amár dr. Salamon, írásbeli igazolása után, visszahelyezték állásába: az orvosöndökek mégis szükségessé látták, hogy tüntessenek a nevezett város-átja hatalmaskodása ellen. A polgármester csak nagynehezen volt képes a tanulókat lecsendesíteni s a lázongó csoportot szétszórni. Az orvosöndökek körében uralkodó hangulathoz ille, a demonstráció folytatásától lehet tartani.

A párisi merénylet. Egy Párisból érkezett távirat szerint nyomában vannak már a multkori dinamit-merénylet elkövetőjének. Tudják, hogy a merénylet egy Amerikában indult gőzcsón van a szeretőjével. Érdekes, hogy az illető a francia miniszterelnökhöz, Loubet-hez nagyon közelálló férfi: csak egy betű különbség van köztük, a mennyiben a merénylet Louvet-nek hívják. Czimbórája a londoni tőrvényszék által kiszolgáltatott François anarkistának.

A német katonai javaslat. A berlini Post jelenti, hogy Caprivi jövő csütörtökön nyújta be a katonai törvényjavaslatot a birodalmi gyűlésnek és ezután beszédet fog mondani. A dolgok legújabb állása szerint úgy látszik, hogy a kormány ki fogja kerülni a birodalmi gyűléssel való konfliktust, a mennyiben kész annak kijelentésére, hogy a létszáma és a költségekre nézve kész olyan koncepcsiókra, melyek folytán a javaslatokat az összes pártok, a szabadelvűek jobb szárnyát kivéve, elfogadják.

Fenygető éhínség. Irországra, mint ottani lapok írják, nagyon szomorú tá vára-kozik; biztos jelekből ítélve, már semmi kétség sem fér ahhoz, hogy az ország több kerületében a télen nagy éhínség fog uralkodni. Bantnyban és Skallban nagyon sok dologtalan

munkás már most a segítőegyesületekhez fordul, hogy munkát szerezenek számukra. A segítőegyesületek az ir éhínségnek segélyezése céljából állami építkezésekre fogjon bele, a melyeknél munkátlanokat foglalkoztatni lehessen.

Eleven eltemetve. Ötvösfalváról (Máramarosmegye) írják e hó 19-ikéről: Községünk lakosai közül e hó 18-án a reggeli órákban többen elmentek a kövesligeti határnak a „Mosoronya” nevű részére abból a célból, hogy házaik meszeléséhez szükséges fehér földet ássanak. A hegylábadban a már meglevő mélyedésbe többen leszállottak s többen közt Páczkán Mária férjezett Turok Juráné, Babics Vaszily és Popovics Juráné. Amint előre haladva, a mélyedésben dolgozni kezdtek, az alásótt s a nedveségtől omladozó földtömeg rájuk zuhant és szegényeket élve eltemette. A többen, az ötvösfalviak azonnal hozzáfogtak a mentéshez, de csak Popovics Juránét mentették ki, ez is azonban súlyosan meg volt sebesülve. Páczkán Mária és Babics Vaszily csak a holttestét áshatták ki a földtömeg alól. Páczkán Mária férjezett Turok Juráné 24 éves, 3 gyermek anyja, Babics Vaszily 14 éves. A megtartott orvosrendőri szemle kétségteleen tette, hogy a leomlott nagy földtömeg okozta a rögtöni halált. A szerencsétlenek saját vigyázatlanságuknak estek áldozatul. A földgölgörbe a baleset helyén a további munkálatok eltiltotta.

Újságíró és csizmadia. Hogy a sajtó nemelykor milyen kritikát kénytelen elűzni, arra nézve egyik angol szaklapból a „P. H.” a következő humoros jelenetét közli: Egy szerkesztőnél megjelenik egy ember, a ki magát mint A. cipész mutatja be és miután kényelmesen elhelyezkedett egy karosszékben, így kezdi: „Az ön lapja sok javításra szorul. Több helyi hírt kellene közölnie, a „Vegyesek”-et nagyobb betűkkel kellene nyomtatni, több eredeti távirat kellene, főleg pedig jobb nyomásérősebb papír volna kívánatos. Az anyag nem elég terjedelmesen van feldolgozva, azonkívül a lap nagyon drága és helytelen álláspontot foglal el a zsidókérdéssel szemben. Mindezt mint jó barát mondok önnek. Nem vagyok ugyan a lapnak előfizetője, de olvasni szoktam egyik barátomnál; minthogy pedig egy hírlap nyilvános vállalat, azt hiszem, jogom van bírálatot mondani róla. „En sohasem haragszom a jó tanácsért, sőt köszönettel fogadom.” „Bírálatának rendkívül örülök — feleli a szerkesztő. — Régen tudom ugyan, hogy nem vagyok tökéletes, de hibáimat és gyöngimeket még soha senki sem tártá föl előttem ilyen világosan. Mód nélkül le vagyok önnek kötelezve.” — A becsületes cipészmeister elégedetten távozott a szerkesztőségéből. Másnap a mint épen munkánál ült, beállított hozzá a szerkesztő és így szólította őt meg: „Azért jöttem, hogy önt némely hibára figyelmeztessen. A bőr, a melyet feldolgoz, nagyon rozg; a cipők talpa tulságos vékony és a varrás nem elég erős. — Az is haróztottan hiba, hogy a sarkok silány anyagból készülnek. Mindenki panaszkodik a cipői ellen és a mellett ön hallatlan árakat követel. Mint barátja mondok ezt, mert javát akarom. Nem értek ugyan jobban a cipész mesterséghez mint ön az újság csinálásához, — de érdeklődöm ön iránt, mert oly szíves volt...” A szerkesztő nem fejezte be a mondatot és menekült, miközben ár, kalapács, kaptató és egyéb szerszám repült utána. — A derek cipészmeister pedig megfogadta, hogy nem érszt be a boltjába több ilyen hülyét, a ki őt a mesterségére akarja megtanítani.

Amerikai párbaj. Olyan duellumot, a melyet mi szoktunk amerikaiaknak nevezni, az új világban nem ismernek. Egészen más az, mely Madisonban (Florida) ment végbe. Egy fehér meg egy néger veszték össze; persze asszony volt az oka. Párbaj keletkezett ebből. Ketten különböző utakon kilovagoltak a városból, hogy aztán meghatározott helyen találkozzanak. A néger előbb látta meg ellenfelet, és agyon lötte. Majd az áldozat segédjére lövöldözött, ez utóbb segítségért sietett, de a néger minden párbajszabály ellenére megugrott.

Regény az életből. A nyolczvadas évek közepén a nőnek atyja, kiről itt szó van, könyvvivőként dolgozott egy berlini gyárban. A családja szegényes viszonyok közt élt s hosszabb betegskedés után halt meg. Legidősebb gyermeke, egy 18 éves leány munkáspóként kapott alkalmazást a gyárban, melynek iródájában atyja dolgozott. A gyárosnak, a mint egyszer a munkahelyiségén keresztül ment, föltűnt a leány szépsége és szendésege. Nem tördőve az előítéletekkel, följajlotta neki kezét. A fiatal leány nem sok vonzalmat érzett a már öregedő gyáros és gyermekei iránt, de anyja rábeszélésére mégis nevévé lett. L. ur büszke volt nevére, s estélyeket, bálakat rendezett, hogy fiatal neje szépségével az egész világ előtt dicsekedhessen. Egy estélyre hivatalos volt a többi közt egy fiatal művész is, a ki forró szerelmre lobbant a szép asszony iránt. Az asszony viszonzóda érzelmét, de kötelessége győzött szenvedélye fölött. A fiatal művész Olaszországba költözött. Azóta hét év mult el. Mindketten elakarták egymást fedelni, de nem bírták. A Rómában időző művész egyszer azonban azt olvasta a lapokban, hogy a gyáros meghalt. Rögtön Berlinbe utazott, fölkereste a fiatal özvegyet s néhány nap előtt volt az esküvőjük.

A partvédelem új eszköze. Angol lapok új partvédelmi eszközről tesznek említést, a melyet Evry kapitány talált fel, a ki szak-tekintély a tengeralatti aknák kérdésében. Az eszközt, melynek „Hydrophone” a neve, alkalmas helyen elhelyeztik a vízben és a villamos sodrony útján összeköttetésbe hozzák a parttal. Hadihajó közelédségét az angol mérőföld-nyi, torpedómaszárda, felmérőnyi távolásra jelzi. A feltaláló nézete szerint ez az eszköz arra is használatos, hogy sürű ködön óvja a hajókat a parthoz való közeledéstől.

IRODALOM és MŰVÉSZET.
Színházban. Igazában tegnap este ünnepelte a kolozsvári közönség Csiky Gergely

halála évfordulójának kegyetes emlékét, mert az este az „Örök törvény”-re egészen telt ház volt. A telt házat, ha nem családunk is is hozta össze, hogy a darabban a szintársulat legjobb erői játszottak s a közönség tö-lük élvezetes előadást várt. A várakozásban nem is csalódtunk. A szereplők legnagyobb része pontosan megfelelt feladatának. Örliáhy Györgyöt, e minden ízében a mi világunkból való modern alakot E. Kovács Gyula alakította sok sikerrel és kapott is érte tapsokat bőv-n. Sylviát K. G. r. o Lina adta, ki érzelmes je-leleteiben szívetjáró meleg hangjával egy kicsi-két a közönség érzékeny részét megkönyez-tette. Az erősebb drámai jelenetei, a szenvedé-lyes kitörések kevésbé sikerültek. Szenved-ját-szott még Hunyadi Margit (Bella) és Dely Emma (Judith). Megyeri Dezső Mányi Gusztávot adta élénk tetszés mellett, Ráthonyi Ákos Rozgai Endrét, Gál Gyula Marcel Samut, Szathmáry Árpád Szentgróit, Föld-esy Sándor Alberti Vilmost. Az első felvo-nás után Fischer Antal szép fuvala-szólóját hallgatta élvezettel a közönség. (B)

Thomson Caesar hegedűművész a b-pesti philharmoniai társulat műsorának válto-zása miatt, hangversenyt pénteken f. hó 25-én tartja meg. A hangverseny felemelt helyekkel, bérlet folyamban (kis bérlet 20. sz. — Pótbérlet 22. sz. Páros) kerül színe. A hangverseny iránt, mely pénteken f. hó 25-ikén tartatik meg, rendkívül nagy az érdeklődés, a mi a tavalyi hangversenyén elért rendkívüli-siker folytán természetes. Műsora egészen új, merőben elütő attól, melyet Kolozsvárt már lejátszott.

Az aradi Csiky-ünnepélyen Csiky Gergely emlékeztetését szentelt pályanyertes ódát a szerző Pekry Károly szíves engedé-lyével közölük.

A debreczeni színház sorsa három esztendőre elől. Öt előrendű igazgató versenyzett a „jó” színházért és köztük a színigyi bizottság Tiszaynak, a kassai színház igazgatójának ajánlat-találta legelőnyösebbek. A tanács ennek alapján Tiszaynak adta ki a színházat. — Most meg majd a kassai színházra nyílik meg a pályázat.

Judic asszony Budapesten. Judic asszony, a hírneves francia énekeső, december hó 5-én, a fővárosi vígadó termeiben speciális „Complet” estélyt rendez, a melyen gazdag mű-sorának legszebb számaint fogja előadni. Külö-nösen érdekesek lesznek azok a magánjelenetek, a melyeket Judic asszony legutóbb alkotott meg Párisban.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Nagy-bérlet 33. Pót-bérlet 21.
Csütörtökön, nov. 24-én
először
Az Érdemkereszt.
Dramolett 1 felv.
Kezdeté 7 órakor, vége 10-kor.

CSARNOK.
Csiky Gergely emlékezete.
Szavaltá: SOMLO SÁNDOR
a „Kölcsy-egylet” Csiky-ünnepén Aradon 1892.
november 17-én.

Mindegyik el kell múlni itt e földön,
Mindegyik el kell egyszer vesznie:
Bármily nemes sors, mit itt lenn betöltsön,
Nem hathat a lét nagy törvényire:
Az élet árja, zajlik mindörökkön,
Hab habra kél s lezsal a mélyire
S mi — csak itt állunk újra könybe, gyászba,
Mindentől el kell válnunk mindhiába. —

... Te is meghaltál, te hatalmas ember,
Ki annyit kaptál alkotó érp!
Az alkotótól, hogy veled teremtsen
Egész világot, embert, húst-velőt,
Miben az élet vére-láza verjen:
A ki eldöb embert és az elesőt...
S im elbukál, te alkotó, te mester,
Magad játszad ezt zokogó szívekben.

Ha volt erőd oh annyi balga hősnék
Küzdelmét, estét végig játszani;
A szenvedélyt, vágyat, mik égre törnek,
Végig dobogni s tűz hajjai
Nem törhetik meg alkotó erődöt;
Korán hogy tudtál sirba szállani,
Hogy engedted, hogy más végezze drámád,
Szolgád: a végzet — s te teremő játszánál.

Vagy tényleg játszol — nem, oh a szemekben
Minden csepp víz szomorú tagadás;
Nem az a csepp, ez összemérhetetlen, —
Mit oda csaltál egy egy felvonás
Végén egy édes-fajó jelenetben;
Akkor csak sirtunk, ez könyű más...
Most sirtunk s te meg nem látod többé:
Hogy megrikattál szerző! — mindörökké...

... Te is meghaltál, oh te arany ember,
Te csupa jószág, tiszta szeretet;
Fenn a magasban is a jó, őzletlen,
Orszálfelűj nyájás, szép öreg,
Jóságod azzá tet; feledhetetlen
Maradsz nekünk testet nyert szeretet;
Mi drágább itten aranyánál, ezüstnél:
Szerettünk téged, mert te is szerettél...

Bűbajos álmok szebb világa: színpad,
Hol álommal lesz a sívár való,
S a tündérálmok a furcsa alakokra,
Földünk felejtiük s a szív, a töhő,
Valónak látja a legszebb államainkat...
Az élet mása, csak illúzió...
A te halottad s a sok szép álomban
E bús valóra szívünk sajgva dobban.

Rövid a pálya élen Jósátával,
Mely öntudatra kelti mesterét,
Jövőt jelöl ki a bő tapsok által
S mit biztató szó maga sem remélt,
Hosszú sor jön rá győztes Jánuszával...
Mutatva előttünk vig s komoly felét;
Mily tarka népség tarka egyvelegben,
Itt a szem sirjon, ott az ajk nevesen.

Felszeg Mukányi s hőbortos csapatja
Hangos kacaj köz a színpadra lép,
Ráismerünk a furcsa alakokra,
Ez az, ezt láttam, vélem is beszélt;
Ki ne ismerne fel a tarka sorba!
Kozák, Mosolygó, Jó Fülöp nevét;
S Plautus népét is közből avatta,
Kikről leri az ó világ kacajja. —

Egy-egy család jön, egy háznép utánok,
Mint küzdi bajjal az életusát;
Az ő szegények, a vig „proletárok”,
Alakjaid „cifra nyomorúság”,
Mik lesznek benned he a „szép leányok”,
Örök a törvény: üdvőt itt mi ad...
S míg a jelenkor hajbaja himbálgat,
A nevető szem sokszor könyvből lábát. —

Máskor sötétebb akkordokra vette
A jámbust öltő szárnyas dalomat,
S Sophokles édes, lágyzenéjű nyelve
Varázssal tölti be a színpadot
Szép Antigont nézik: mint vezette
Koldus vak atyját, míg baba jutott,
S hallják Elektrát s késő ezredévek
Tapsolnak az ókor Sophoklesének.

Hős „Spartacus” jön, a bódító szolga,
Szép Flaviánál ténélül eped,
Mig gyáván szúrja őt le nő gyilkja,
Ki el nem tűri, hogy szolgát szerje;
Jón a „Vasember” s bőszen eltorporja
Csáladját s a két szerető szívet —
S ah aztán — őt is, őt is összetörte
Kegyetlen sorsa, eltűnt mindörökké.

Hát minden elmúl, minden itt csak álom,
Hírnév, dicsőség, égi gyönyörök;
Belém van olva: a nagyot sovárgom
S fel a magasba hasztalan török;
Minden mulandó ezen a világon,
Csak az enyészet volna az örök
Való, — egyetlen szomorú valóság,
Hogy álmaink csak szívünk marcangolják.

Nem és nem úgy van: a szívünk kiáltja,
Eldobnók akkor ezt az életet;
Te sem haltál meg színpadunk királya:
Az a kacaj, mi néződtől eredt,
Az a köny, mit te csaltál pillájára,
Az is örök lesz, álom nem lehet,
S bár régi évek régi hantja fűd be,
Könyben, kacajban élni fogsz örökké. —

PEKRY KÁROLY.

Idegének névsora.
Kolozsvár, nov. 23.

Biasini szálloda. Vargason Ferenc hívat.
Torda. Esztégár Tódor keresk. Sz. Ujvár. Cseh
Elek tanító, Drag. Buzás János tanító, Gyergő-
Szárhegy. Krämer József pap, Köröspatak. Mun-
tyán Dénes jegyző, N. Kalota. Közegi József, ka-
pitány, Budapest. Kálmán Gyula magánzó, N.
Várád. Batori József igazg. Gyula. Élesdi Károly
bíró, Zovány. Késmárki Albert erd. Bpest. Vido-
vits Elek mag. Verszet.

Központi szálloda. Kremmer József plébá-
nos, Körösbánya. Both István tanár, Zilah. Hatera
Viktor tanár, Bács Kules. Dr. Steiner Mór orv.
Kraszna. Doitorovich Svetorár száz. Beszterce.
Steiner József bíró, Széplak. Hein János gazda-
tiszt, M.-Vásárhely. Molnár Samu huszár önként.
Segesvár. Melzer L. keresk. Lipse. Bethlen Jó-
zsef utazó, Bécs. Kisselbach ut. Bécs. Dánn Jó-
zsef utazó, Bécs. Sonnenblum Ede utazó, Buda-
pest. Herczeg J. ut. Bpest. Gróf Bethlen Pál fő-
ispán, Budapest. Tisza. László képviselő, Buda-
pest.

Felelős szerkesztő: HINDY ÁRPÁD.
Kiadó: AJTAI K. ALBERT.

NYILTÉR. *)

Leszállított áru selymeket,
méterenként 25%-33% / 50%, árlevegéddel
az eredeti áron alól szállít, megrendelt egyes ölt-
ványokra, vagy végeken is postabér- és vámment-
esen. **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító)
selymgyára Zürichben. Minták posta fordu-
lóval küldetnek. Svájcba oximzett levelek-
re 10 kros bélyeg ragasztandó. 2

Emésztesési zavarok
gyomorcsorvára, étvágytalanság, gyomorfégés stb.
nygymint a légzőszervek hurutja, bő nyákképződés,
kühögés, rekedtség, mindezek oly bántalmak, melyek
ellen régi idők óta a
MATTONI-FELD
GIESSHÜBLER
kiváló sikerrel alkalmaztatik.

*) E rovatban megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a Szerk.

H I R D E T É S E K.

Rendkívül előnyös és olcsó
törlesztési kölcsönöket

nyújt

AZ ERDÉLYRESZI MAGYAR
JELZÁLOGHITELBANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
FÖLDBIRTOKRA

valamint

kész és építendő

H Á Z A K R A.

Értekezhetni az intézet irodájában

Kolozsvárt, Belső-utca 3. szám.

(321 29—30)

Az igazgatóság.

„Nincs többé fejfájás!”

D. GÖTZ
Migraine-pora
huszonöt év óta egyoldalú, ideges,
rheuma-szerű, sőt gyomorból származó
fejfájás ellen a legjobb sikerrel használt
tatott, mit több ezerre menő köszönet-nyil-
vánítás bizonyít. Utolsó időben a
„MADRID UDVAR”
és Baross Gáborné 6. excellentia fel-
tűnő eredménnyel használta. — 1 doboz ára
haszn. utasít. 2 frt. 1 kis próba-doboz 1 frt.
Eredetiben kapható Fényes József, nagy
Krisztóf-hoz címzett gyógyszerárán. To-
vábbá Török József-nél, király-utca 12. Bu-
dapest. — Kolozsvárt: Ember Bogdán
gyógyszerész árnál. (640 7—10)

Postai megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Kneipp-
gyógyszerek,

minden nemű és legjobb
minőségű.

Egyedül eladó helye Osz-
trák-Magyarországon a Kneipp-
féle különlegességeknek, a
wüzburgi Angyal-gyógytárból:

a cs. és kir. udv. gyógytárban
SALZBURGBAN. (612 3—10)

Közvetlen megrendelés!!! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kitűntetett állami ezüstéremmel, díszoklevéllel és bronzéremmel.

Mezei egerek

tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az általam készí-
tett és sok előkelő uradalmakban, nagyobb gazdaságokban,
ugyszintén több községekben, továbbá falkolákban, meleg
ágyakban és üvegházakban, legjobb sikerrel használt

egérmérget

labdac alakban eddigi tapasztalatok szerint egy holdra 1—1
kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 45 frt., egy 5 ki-
lós láda 3 frt. Bővebb értesítéssel bérmentve szolgálók.

Sipőcz István, gyógyszerész Pécsen.

(Baranyamegye.) (660 6—10)

Hatósági engedély becsatolandó.

Csak akkor valódi, ha a
háromszögű palack az itt levő
szallaggal (vörös és fekete nyo-
mas sárga papíron) van elzárva.

DORSCH
MÁJOLAJ
Maager Vilmostól

Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által
megvizsgáltatott és könnyű emészthe-
tőségéről fogva gyermekeknek is kü-
lönösen ajánlatos és rendeltetik mind-
ama esetekben, melyekben az orvos
az egész testi szervezetre, különösen a
mell és tüdő erősítésére, a test súlyá-
nak gyarapodására, a nedvek javítását,
valamint általában a vér tisztítását
el akarja érni. — Egy üveg ára 1 fo-
rint és kapható a gyári raktárban
Bécsben, III/3. ker., Heumarkt 3,
valamint az osztr.-magyar monarchia-
legjobb gyógyszerárán.

Kolozsvárt kapható: Wolff J.,
Székely Miklós, Biró János, dr. Ember
B., Palóczy Lajos gyógyszerész urak-
nál, Gergely Ferencz, Misselbacher J.
B. keresk. uraknál. (616 5—18)

Főraktár és főelárúsítás az osztrák-
magyar monarchia részére:

Maager Vilmos, Bécs, III/3., Heumarkt 3.

Köhögés és rekedtség

ellen STRAUSS A.-féle amerikai gyógyfűkivonatú

MELLPASZTILLÁKAT

MELLSZÖRPÖT (833 5—10)

a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánljuk.

1 doboz mellpasztilla 20 kr. 6 doboz 1 frt. — 1 üveg

mellszörp 50 kr. 6 üveg 2 frt 50 kr.

Kapható minden helyi gyógyszertár és droglata áruházaiban.

STRAUSS A. UTÓDA, Budapest, Váci-körút 44.

AMERIKÁBA.

ÚTI JEGYEK

a Niederländisch-amerikanischen Dampf-
schiffarts-Gesellschaft irodájában

1. Kolowratring 9. **BÉCSBEN.**
IV. Weyringergasse 7.

Bővebb felvilágosítások ingyen. (6 46—52)

Legrövidebb és legolcsóbb út.

Matutsek József, férfi-, női- és gyermeklábbeli nagy üzletét és raktárát

régi helyéről október 1-jétől fogva

áttele a főtéri 32. sz. házhoz

(Kis lábas ház. Hutszlez K. volt bolti helyiségébe.)

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli-minta
után a legjobb anyagból és dívat szerint, lehetőleg
gyorsan teljesítetnek. (90 102—)

Dr. Lengyel Fr.-féle
NYIRFABALZSAM.

Kir. szabad. Svédhonra.

Már magában véve azon növényi nedv, amely
a nyírfa ből ki folyik, ha annak törzsét meg-
fúrjuk, emberemlékezet óta mint a legkitű-
nőbb szénhidrát volt ismeretes, ha azonban
ezen nedv, a feltaláló utasításai szerint bal-
szammá alakítatik át, csak akkor nyer egy-
szóval csodálatos hatást.

Ha este megkenjük vele az arczot vagy más bőrrészeket, akkor
másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bőrről, a
mely száraz fehére a gyöngédé válik. (595 8—24)

Ezen balzsam kisimítja az arcon a ráncokat és himlőhelye-
ket, ifjú arczszínt, a bőrnek fehérséget, gyöngédéget és üde-
séget kölcsönöz; a legrovidebb idő alatt eltávolítja a szepit,
májfoltot, anyajegyeket, orrvérzést, bőrtájkát a bőr min-
den más egyéb tisztáltságságát. Ára egy korsónak, használati
utasítással 1-50 frt. — Kapható minden jobb gyógyszerárán.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár., Budapest, Király-utca 12.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Raktár Kolozsvárt: Dr. EMBER BOGDAN urnál.

Tea Rum Cognac

Kávé

KOVÁCS és MEZEY

mint Bleber Antal utódai

ajánlják idej termést

oros és chinai teákat

a legkiválóbb minőségben. A minőségek jószágért tisztaság
és valódiságért kezességek.

Kávék 5 kilós postacsomagokban

legkiválóbb minőségben díjmentesen.

Jamaika és Braziliai Rumok

hamisítatlan kiváló minőségben.

Kimerítő árjegyzék kíváncsra díjmentesen küldetik.

Mérsékelt árak.

Megrendelési hely és levelezim: (638 5—6)

KOVÁCS és MEZEY

Budapest, Kerepesi-út 6. sz., a nemzeti színház
átellenében.

Magyar-Ménai bortermelők szövetségének főraktára.

Mitásagos Atzél Péter saját termései palackborainak főraktára.

Nines több kiszakadt gomblyuk

M. Joss & Löwenstein-féle, Prágában

TURIDU

készült és utánzatoktól törvényesen védett

Inggallér-gomblyukak

ügynevezett:

„SEMPER-PRIMUS” által.

A legnagyobb kényelem a begombolásnál.

DITMÁR-LÁMPÁK.

DITMÁR 1892-93. ÉVADRA SZÓLÓ REMEK

UJDONSÁGAI

ISMÉT BIZONYÍTJÁK, HOGY A PETROLEUM LÁM-
PÁK TÖKÉLETESSEGE HALADT S A JELENKOR
VILÁGÍTÁSI IGÉNYEINEK MEGFELELNEK.

DITMÁR-LÁMPÁK

IZLÉSTELJES ALAKJUK

KITŰNŐ KIVITELÜK

LEGNAGYOBB VILÁGÍTÓ EREJÜK

S HIHETETLEN OLCSÓ ÁRUK ÁLTAL A VILÁG-PIACZOT

MEGHÓDÍTOTTÁK.

(648 6—6)

RAKTÁR BUDAPESTEN

V., JÓZSEF-TÉR fürdő- és Nádor-utca sarkán.

Kristály tiszta, szagtalan csak 50 foknál gyúlékony,
vakító fehérségű lánggal ég.

Díjtalan házhoz szállítás.

DITMÁR R.

biztonsági szalon petroleum

elsőrangú szaktekintélyek által mint legkitűnőbb világító anyag elismerve

hamisítatlan valódi

minőségben kapható egyes egyedül

DITMÁR R. raktárában

Budapest, Fürdő- és Nádor-utca sarkán.

Legfinomabb mérsékelt-lámpaolaj, színes és fehér szalon-gyertyák.

Nyomatott Ajtai K. Albert „Magyar Polgár” nyomdájában Kolozsvárt.